

I. panelová diskusia Slovenského bezpečnostného fóra 2022

Ukrajina v plameňoch: dopady vojny na Ukrajinu na Slovensko a svet

Prvý panel Slovenského bezpečnostného fóra 2022 sa obsahovo venoval vojne na Ukrajinu a jej dopadom na Slovensko a svet. Moderovaniu panelovej diskusie sa ujal Mário Lorenc, vedúci redakčného oddelenia Plus JEDEN DEŇ – zahraničie, ktorý v úvode panelu otvoril tému oficiálneho anektovania území Ukrajiny zo strany Ruska. V roli diskutujúcich na paneli vystúpili **Marian Majer**, štátny tajomník Ministerstva Obrany SR, **Ingrid Brocková**, štátna tajomníčka Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a expremiér **Mikuláš Dzurinda**, prezident Wilfried Martens Centrum pre európske štúdiá.

Ako prvý sa ujal slova Mikuláš Dzurinda, podľa ktorého je akt oficiálneho pričlenenia ukrajinských území k Rusku zúfalým činom, ktorý svedčí o zúfalosti Putina a napätej vnútroštátnej situácii v Ruskej federácii. Hrozbu použitia jadrovej zbrane vníma ako reálnu, nakoľko Rusko pravdepodobne nevie ako ďalej, no zdôrazňuje, že Západ sa nesmie nechať vydierať, hoc uznáva, že je potrebné zabrániť jej použitiu. V prípade nasadenia zbraní hromadného ničenia musí podľa expremiéra Západ reagovať no o prípadnej podobe odvety je nateraz potrebné diskutovať za zavretými dverami. Moderátor sa následne obrátil na Ingrid Brockovú s otázkou, či je možné konflikt vyriešiť mierovou cestou. Podľa nej je ťažké na túto otázku poskytnúť odpoveď no za žiadnych okolností nesmie vojna skončiť prehrou Ukrajiny. Tu je podľa nej potrebná jednota Západu, vynucovať dodržiavanie medzinárodného práva, sprísňovať sankcie a poskytovať v ich súvislosti štátom kompenzácie.

V ďalšom bloku sa slova ujal Marian Majer s príspevkom o dynamike vojny, ktorá sa presúva v prospech Ukrajiny. Predpovedá dlhú vojnu a upozorňuje na prehnaný optimizmus no zároveň dodáva, že iniciatíva Ukrajiny ukazuje, že Rusko neprehráva už len ekonomicky a diplomaticky, ale aj vojensky. Vystríha však, že Rusko môže v kúte reagovať skratovo no napriek tomu musí Západ Ukrajinu podporovať materiálne a hlavne vojensky. V rámci diskusie sa následne moderátor opýtal Dzurindu prečo sa Rusku nedarí. Ten vidí slabosť v ruskom riadení štátu – v autoritárskom zriadení, na rozdiel od demokracie, panuje strach a neexistuje opozícia, ktorá by povedala pravdu a ukázala na nedostatky, ktoré pozorujeme napríklad v slabej personálnej a technickej vybavenosti ruskej armády.

Panelisti sa ďalej zaoberali otázkou členstva Ukrajiny v NATO. Podľa Brockovej je snaha Ukrajiny prirodzená a dlhodobá. Komplikovaná je predovšetkým procesuálna stránka no symbolika tohto aktu je veľká, podobne ako pri udelení kandidátskeho statusu pre vstup do EÚ. Podľa Majera by mal existovať pri vstupe do NATO istý medzistupeň. Podmienky

vstupu vníma ako archaické a dodal, že každá krajina má predsa svoje problémy. Moderátor sa naňho následne obrátil s otázkou, aké zbrane môže ešte Rusko použiť. Podľa neho je ruský vojenský priemysel len ilúziou inovácií, má slabú tankovú armádu a ledva dokáže vyrábať muníciu. Rovnako poukázal na zastarané vedenie vojny, nízku motiváciu a slabú logistiku pri bojoch a mobilizácií a nedostatok moderných zbraňových systémov. Poukazuje však na ruské úspechy v sfére hybridnej vojny, kde je potrebný prísny monitoring a budovanie odolnosti. Pripojila sa k nemu aj Brocková, ktorá poukázala na úspechy ruského naratívu v Ázii a južnej Amerike, pričom sa s Majerom zhodujú, že obyvateľstvo Slovenska je náchylné na dezinformácie, je orientované prorusky. Za vinu to dávajú aj politikom, ktorí sú vzorom obyvateľom. Súhlasne reagoval aj Dzurinda, podľa ktorého je v politike množstvo oportunistov a v našich končinách sa presadila verzia o novej studenej vojne.

Posledný blok otvoril Dzurinda s tvrdením, že Európa má systémový problém a príliš sa v rámci obrany spolieha na USA. Ako riešenie vníma vytvorenie jednotných konvenčných európskych ozbrojených síl. Tie by podľa neho EÚ vrátili rešpekt, pôsobili odstrašujúco a umožnili riešiť veci: „*momentálne sme bohatí no bezbranní*“. Brocková súhlasila, že EÚ nemá výtlak a spolieha sa len na mäkkú moc, no to z nej nerobí relevantného hráča. Majer súhlasil tiež, no spomenul, že potrebujeme na tento účel silnú politickú integráciu, pričom trend je momentálne skôr opačný.

Otázky sa následne týkali práve európskej armády, ktorá sa aj podľa Konferencie o budúcnosti Európy javí ako populárna myšlienka u občanov. Podľa Dzurindu sa Európska únia zdá byť nerozhodná a neefektívna, čím klesá jej dôvera a zároveň populistizujú aj slabé znalosti občanov o EÚ a medzinárodnom práve.

Po otázkach od moderátora sa do diskusie prihlásil Peter Bátor, veľvyslanec SR pri NATO. Podľa neho by trvalo dlho vybudovať nové štruktúry a skôr treba posilňovať bojaskopnosť v už existujúcich štruktúrach NATO a v rámci národných štátov. EÚ je podľa neho silná čo dokazuje, že je lídrom v sankciách. Dzurinda reagoval, že by vôbec nemuselo trvať dlho takéto štruktúry vybudovať a EÚ armáda môže fungovať v rámci NATO. Umožnilo by to ľahší konsenzus a nastavilo pravidlá pre efektívne a akcieschopné konanie EÚ. Je pravda, že NATO sa aj teraz rozširuje o Fínsko a Švédsko, no možno aj z dôvodu, že nič iné neexistuje. Panel uzavrel Majer s vyjadrením sympatie voči tejto myšlienke no apeluje na potrebu vytvorenia medzistupňa. Poukazuje na množstvo spoločných mechanizmov a projektov (vývoje zbraňových systémov a pod.), na ktoré ide veľa peňazí a teda je na čom stavať.